GAZETA KRAKOWSKA

Nro 96.

Z KRAKOWA DNIA 29 LISTOPADA 1826 ROKU WE SRODĘ.

Z Warszawy d. 21 Listopada.

Rocznica Imienin Jego Cesarzewicowskiey Mości Wielkiego Xiążęcia Michała, obchodzoną była na dniu wczorayszym z przyzwoitą uroczystością. W Kościele Metropolitalnym S. Jana odbyło się z tego powodu nabożeństwo w obliczu Władz kraiowych, tudzież licznie zebranego ludu, który wznosił naygorętsze modły do Przedwiecznego o naydłuższe lata całey ukochaney Familii Panuiącey. Wieczorem miasto oświecono.

Tegoż dnia obchodzona była uroczystość wszystkich orderów Rossyyskich.

Kurs Listów Zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego:

Przedaiący żądaią zł: 77 gr: —)
Kupuiący daią — 76 — 15) za
Sto złotych w Listach Zastawnych.
W Warszawie d. 20 Listopada 1826 r.
F. H. *Schaber* S. G. K. W.

Z Petersburga d. 23 Października d. K.

(Z Gazety Senackiey.)

Przez Naywyższe dyplomata, datowane w Moskwie dnia 28 Września, nayłaskawiey:

Udarowani brylantowanemi znakami orderu S. Anny 1szey klassy: Radca tayny, Senator, Xiążę Urusow, i Rzeczywisty Radca Stanu Komarow.

Mianowani Kawalerami orderu S. Włodzimierza 2giey klassy wielkiego krzyża Radca tayny, Senator, Xiążę Cycyanów, i Radca tayny, pierwszy Mistrz obrzędów, Hrabia Potocki.

Dnia 1 Października: udarowany brylantowaną ozdobą orderu S. Anny 1szey klassy, Jenerał-Adjutant, Jenerał-Major, Xiążę Menżykow.

Dnia 5 Października: mianowany Kawalerem orderu S. Włodzimierza 2giey klassy, Naczelnik głównego Sztabu 2go woyska, Jenerał-Adjutant, Jenerał-Major Kisielew.

Mianowany Kawalerem orderu S. Anny 1szey klassy, Jenerał-Adjutant, Jenerał-Major Baron Frideriks.

Dnia 6 Października: mianowany Kawalerem orderu S. Włodzimierza 2giey klassy, Jenerał-Adjutant, Jenerał-Porucznik Potemkin.

Przez Naywyższe Ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu:

Dnia 28 Września: Radcy kollegialni: Szambelan Xiążę Alexander Szczerbatow, i Okulista Dworu J. C. M. Józef Grubi, wyniesieni na Radców Stanu, a Radca Dworu Rodofinikin na Radcę kollegialnego.

Dnia 9 Października: stosownie do życzenia Nayiaśnieyszey Cesarzowey Jeymości Maryi Fedorowney, przeznaczony na opiekuna honorowego Rady opiekuńskiey Moskiewskiey, były Jenerał-Major Tuczkow, wyniesiony na Radcę taynego.

Dnia 12 Października: stosownie do przedstawienia J. C. M. Cesarzewicza, Prezesami w Sądzie Głównym Wołyńskim, z wybranych przez obywateli kandydatów, mianowani: 1go Departamentu Jan Młodecki, a 2go Departamentu Paweł Jełowicki.

Petersburgski Prezydent miasta, kupiec pierwszey klassy Kusow, mianowany Radcą Dworu.

Przez Naywyższy Ukaz do Kantoru Dworu, dnia 14 Października, Panna Katarzyna Adelińska, mianowana Freyliną przy J. C. M. Wielkiey Xiężnie Helenie Pawłownie.

Ze Lwowa d. 22 Listopada.

C. K. Rząd kraiowy ogłosił następuiące uwiadomienie:

Przy rozdawaniu nagród za przychów koni i bydła ze Skarbu Rządowego przeznaczonych, otrzymały takowe na dniu 6 Czerwca 1826 podczas jarmarku w Serecie następuiące osoby: 1) poddany Filip Fritz z Starego Fratautzu, za przychów naypięknieyszego źrzebca po stadniku Skarbowym, po 20 dukatów w złocie; 2) poddani: Wasil Michayluk z Kowenką i Fryderyk Goemen z Fratautzu, każdy po 6 dukatów w złocie, za przychów naypięknieyszych klaczek po stadnikach Skarbowych; 3) poddany Jerzy Harmann z Starego Eratautzu po 12 ZR. w M. K. za przychów naypięknieyszego byka; 4) poddani Sauer z Tereblestia i Jan Seibel z St Onufry każdy po 8 ZR. w M. K. za przychów naypięknieyszych krów.

Z Paryża d. 14 Listopada.

W Niedzielę pod przewodnictwem Króla odbyła się 3godzinna gabinetowa rada.

Prezes Bióra handlowego, Hr. St. Cricq, wszedł do Rady stanu.

Dnia 7 b. m. w wieczór wybuchnął w Lionie potężny pożar, który dopiero w półpięty godziny, gdy całą ulicę Sala i odnogę Rodanu obrocił w pyrzynę, po wielkich natężeniach żołnierzy, sikawników, duchownych i nawet zakonnic mógł bydź ugaszony. Obwód przeszło 1200 stóp kwadratowych leży w popiołach; 30 a podług innego doniesienia 80 ubogich rodzin utraciły wszystkie swoie rzeczy. Z ludzi żaden nieutracił życia.

Monitor pisze: Podług listów z Wiednia pod dniem 1 b. m. na przyszłą wiosnę oczekiwana tam iest Cesarzowa Brazylii, która dopiero w Październiku do Brazylii powróci.

Kollegium Jezuickie w Billom liczy iuż 80 uczniów na całey, a 330 na pół pensyi; zastanowienia rzecz godna: iż pomiędzy ostatniemi znayduie się wnuk X. Pradta, wnuk P. Montlosier i dwóch wnuków Dumoulin, członka Rady departamentowey Puy de Deme, który w tey radzie sprzeciwiał się wszystkiemi siłami przywróceniu Jezuitów.

Pułkownik Soyer, Minister morski Rzeczypospolitey Peruwiańskiey, przybył za pozwoleniem rządu swoiego do Baiony, dla odwiedzenia swoiego wuia, Kupca Parvien, i zebrała się tam cała iego rodzina. Zdaie się, iż nie długo we Francyi zabawi i na swóy urząd do Peru powróci. Jeden z Dzien_

ników w Bordeaux wychodzących zapewnia w iego imieniu handliwi Francuzkiemu w Peru szczególnieyszą iego opiekę, iakoż niektóre okręty Francuzkie doznały iuż tam iego względów.

"Oskarżana często wolność druku (wyraża Dziennik Paryża) iest dla władaiących kraiem tem korzystnieyszą, iż żadna zła myśl nie zostaie ukrytą. Trudno aby stronnictwa potrafiły knować spiski, skoro wolność druku istnieie. Wszystko wykrywa i nawet namiętności poskramia, które przy iey zaś ograniczeniu, maią wolne pole dodziałania.„

Doniosło się niedawno o młodym człowieku, nazwiskiem Schulfort, ktory po kilkoletniey niebytności powrócił z Syberyi do Avesnes; ten miał szczęście znaleść w Paryżu żyiącą ieszcze matkę swoią, która niemało się ścieszyła z oglądania syna, którego oddawna za umarłego poczytywała.

Z Madrytu d. 4 Listopada.

Wpływ przesadnego u nas stronictwa zaczena upadać. Król słucha teraz więcey Ministrów niż dawniey, którzy zostaią w porozumieniu z zagranicznemi Posłami i Ministrami, Jerałami gwardyi, Jenerałem Francuzkim, Marszałkiem Castanos, Jenerałem Venegas i wielu innemi, do których przyłączyli się ieszcze niedawno PP. Grialva i de Menaz (pierwszy Sekretarz, drugi kamerdyner Królewski.) Do związku tego, który nazwać możemy umiarkowanem czyli starohiszpańskiem stronnictwem, należy także Infant Franciszek, i to nas naywięcey o iego wpływie przekonywa, że Król nakazał, ażeby wszyscy Ministrowie udawali się raz w tygodniu na radę do Rezydencyi Królewskiey, co w Sobotę dnia 21 z. m. nastąpiło, i na przyszłość w tymże dniu następować będzie Infant Karol, iak zapewniaią, stosować się chce dowoli Króla i łączyć z wszystkiemi wiernemi sługami Monarchii, którzy pragną zapewnić pokóy i szczęście kraiu przez łagodność i mądrość, nie przez prześladowanie i gwałtowność. — Król pracował niedawno długo z P. Recacho i wiele urządzeń policyynych podpisał.

Mówią, iż Poseł Francuzki, P. Demoustier, za kilka dni odiedzie do Francyi.

Dnia 27 i 28 z. m. przebiegło tędy z pośpiechem 3`gońców z Paryża do Lizbony, Rossyyski, Portugalski i Angielski.

Sławny Trapista, brat Antoni, umarł dnia 9 Października w swoim klasztorze.

Z Barcellony dowiaduiemy się, że na taynę czyież doniesienie o nastąpić maiącem buntowniczem poruszeniu, przez całą noc osada Francuzka stała pod bronią, patrole przebiegały ulice i domy uchodzących za liberalistów przez Władze Hiszpańskie przeszukiwane były. Jenerał kapitan dopiero o godzinie 2giey z północy udał się na spoczynek. Jednakże spokoyność nie była przerwana, i stronnictwa tylko iedno drugie obwiniały o spisek. — W Tarragonie cofniona została celna opłata, przeciw którey lud się obruszył.

Słychać, iż policyia w Balbastro (Arragonii) odkryła nowy związek Karlistów, którego członki porozumiewały się z sobą przez medale i obrazki z pewnemi znakami. Pleban mieyscowy, 4 zakonników i 7 obywateli zostali iako kierownicy tym związkiem poymanemi.

Zbiegli do Ajamonte Fortugalczykowie zostali do Ecija odprowadzeni, których liczba 920 głów wynosi, pomiędzy któremi znayduie się wiele kobiet i dzieci. Przybyłych przez Estramadura posłano do Villaneuva de la Serna i Don Benito; tych liczba wynosi

.2(

do 400. Tak pierwsi, iako i ostatni nie odbieraią dotąd żadnego wsparcia od naszego Rządu, który wydał tylko rozkaz, aby każdemu bez różnicy stopnia dawano tylko codziennie porcyią chleba i warzywa.

Z Lizbony d. 31 Października.

Wczoray nastąpiło otworzenie posiedzeń Stanów w pałacu Ajuda. Po prawey stronie na pierwszym stopniu tronu siedział na krześle Prezes Izby Parów, Xżę Cadaval, a obok niego Viceprezes, Kardynał Patryarcha Lizboński. Parowie zaięli mieysca w dwòch rzędach, a Deputowani siedzieli na lewey stronie na zielono obitych stołkach. Dwunastu Parów i 12 Deputowanych przyięli Rejentkę, która usiadła na krześle przed tronem i następuiącą mową zagaiła posiedzenie:

"Godni Parowie Królestwa i Panowie Deputowani od Narodu Portugalskiego! Widząc Was w pamiętnym tym dniu zebranych około tronu Wysokiego moiego Brata i Króla Don Pedro VI. cieszę się wraz z Wami i całym Narodem, iż podobało się łaskawey Opatrzności autentycznie i uroczyście utwierdzić mądre urządzenia, które w różnych czasach stanowiły szczęście znaczney liczby ludów, i wkrótce także drogą naszą oyczyznę uszczęśliwić maią. Wiecie, że kray, który do dnia dzisieyszego nazywa się Portugaliią, w nayodleglejszych wiekach nie znał innego kształtu rządu nad Monarchiczno-reprezentacyyny. Prałaci i Grandowie państwa stanowili jedynie tę reprezentacyią, w którey przy feudalney ustawie lud wcale żadnego nie miał udziału. W krótce po poczęciu Monarchii udzielili Królowie Portugalscy trzeciemu stanowi prawo i godność, od których wyłączyły go wieki barbarzeństwa. Na òwczas kwitnęła Portugaliia pod cieniem zupełnie reprezentacyynego rządu. Gdy iednak zbywało na ustawach, któreby niezmienność początkowych urządzeń zapewniały, przeto wkrótce poszły w zapomnienie. Naszem więc czasom zostawione zostało odnowienie ich przez mądre i trwałe ustawy. Ten plan miał Wysoki móy Oyciec, którego pamięć zawsze Portugalczykom będzie droga, i tego chwycił się mòy wysoki Brat, który przez udarowanie tego Narodu kartą konstytucyyną okrył się nieśmiertelną chwałą. Jesteśmy na naywyższy stopień powołanemi, i mamy zapewnić szczęście oyczyzny. Ta myśl ożywiać nas ma nadzieią do uprzątnienia zawad i doprowadzenia rzeczy do celu chwalebnego. Mniemania znaczney liczby osób składaiących naród nie mogą bydź zupełnie zgodne, tak co do sztuki rządzenia, iako też ugruntowania szczęścia powszechnego. To daie się szczególniey postrzegać tam, gdzie częste zachodziły rządów zamiany. Ale że naród Portugalski iest z natury łagodny i umiarkowany, i wielką pała miłością do prawych swoich Królòw, przeto nieiedność w widokach nie może bydź wieczną i pociągać za sobą szkodliwych skutków. Wszelako ziawili się u nas zdraycy, którzy, lubo odstępuiąc od dawney rzetelności i cnoty, nie potrafili iednak, iak tylko małą liczbę ludzi słabych i nieprzezornych przez kłamstwa i niecne postępowanie zwieść z drogi honoru i powinności. Liczba pierwszych i drugich nie powiększyła się szczęściem i znaczna większość narodu pozostaie niewzruszenie posłuszną prawemu Monarsze. — Po uczuciach obcych ludów względem nas obiecywać sobie mogę nayszczęśliwsze wypadki, i czas nie okaże tych pomyślnych przepowiedzeń kłamliwemi. Połączeni przez traktaty i nayiawnieysze dowody przyiaźni z iednem z wielkich Europeyskich Mocarstw (Angliią) i z wszystkiemi żyiąc w pokoiu, polegam na sta-

mowczey pomocy pierwszego, a dobrey chęci i braterskich nawzaiem uczuciach innych. Wszystkie przekonaią się w czasie, iż teraźnieyszy reprezentacyyny systemat Portugallii iest prawdziwie słuszny i umiarkowany; przekonaią się nadto, że Portugallia nigdy nie nadweręży spokoyności innego kraiu z powodu odmiennego iego rządu, ale iedynie baczną będzie na obronę swoiego. Rząd Portugalski okazał iuż dowodami, że próżna była obawa ościennego narodu (Hiszpanii), i Rząd iego przekonał się, że przez polityczne nasze urządzenia nie nadweręży przyiaźni i wzaiemnego zaufania, które uroczyste traktaty, krwi związki i sąsiedztwa od dawnego czasu utwierdziły. Czego nam ieszcze nie dostawało do utwierdzenia na przyszłość naszego szczęścia, te iuż nastąpiło. Przed kilku godzinami odebrałam z Wiednia doniesienie, że kochany i szanowny móy Brat, Infant Don Miguel, dnia 4 b. m. zaprzysiągł kartę konstytucyyną bez żadnego ograniczenia. Zaraz potem czynie udał się do Papieża o dyspensę do zaślubienia Wysokiey moiey Siostrzenicy, Królowey Donna Maryi II. — Kroki prawodawcze przyłożą się istotnie do utrzymania w kraiu publiczney spokoyności i utwierdzenia konstytucyynego porządku. Zaprowadzą na trwałych zasadach ustaw cywilnych i kryminalnych panowanie sprawiedliwości; urzędową Władze mieyskie i prowincyionalney administracyi, i nadadzą przemysłowi, handlowi i rolnictwu, tem źródłom dobra publicznego wzrost nowy. Mówiąc o handlu nie mogę pominąć, że otwieraią się dla niego przez związek Portugalii z Brazylliią naypomyślnieysze widoki. Pozawierane zaś z Europeyskiemi Mocarstwami traktaty podnoszą bardziey ieszcze tę nadzieię. Zwrócicie także uwagę Waszą na publiczną edukacyią, aby gruntowała się na naukach świętey naszey Religii i na obyczayności. — Szanowni Parowie Królestwa! Powołanemi iesteście do ważnych prac prawodawczych i sprawuiecie razem szlachetny urząd Magistratury. Przez mądrość, tęgość i miłość oyczyzny staniecie się wzorem dla Waszych następców. — Do Was Panowie Deputowani Narodu Portugalskiego! należy wznoszenie praw w dwóch przedmiotach: utwierdzenie dobra publicznego, i utrzymanie niepodległości i bezpieczeństwa kraiu. Zapewnienie kredytu kraiowego wymaga także Waszey uwagi. Ministrowie stanu udzielą Wam w tey mierze potrzebne wyiaśnienia. Kończąc, spodziewam się, godni Parowie i Deputowani! razem z narodem, że świetnie dopełnicie Waszego powołania, że będziecie naypotężnieyszą podporą Tronu i że naypięknieyszą nagrodę prac Waszych znaydziecie w tem, gdy kiedyś będziecie mogli do współziomków przemówić: "Znaleźlimy Portugalliią słabą i upadłą, a zrobiliśmy ią dzielną i kwitnącą.„ — W wieczór tego dnia całe miasto było oświecone.

Rejentka mianowała następuiących dożywotnich Radców stanu: Patryarchę Lizbońskiego, Xcia Cadaval (Prezesa Izby Parów), de Mello Freyner (Ministra sprawiedliwości), de Costa Quintella (Ministra morskiego), i Jenerała majora de Caula. Członki dawney Rady stanu utrzymane są przy swoich tytułach.

Rokosz w Algarbiiach iest ukończony i buntownicy uciekli do Hiszpanii.

Mówią o przekształceniu woyska naszego i o planie postawienia w czynności części gwardyi narodowey.

Z Londynu d. 4 Listopada.

Pierwsza i druga legiia woyska Paragwayskiego wzięły się do broni, lecz przy-

czyna niewiadoma. Listy donoszą o awansach w woysku Paragwayskiem, i że waleczny Guarany został mianowany naczelnikiem siły zbroyney. Do tego to officera, iako naczelnika, należy według praw istnących, prezesostwo w naywyższym trybunale i w Juncie naywyższey przychodów i administracyi skarbu publicznego, tudzież dopełnianie obowiązków pierwszego urzędnika w czasie choroby lub nieobecności Doktora Francia.

Reprezentanci i naczelnicy municypalności, ktòrzy się zebrali dnia 16 Lipca, niechcieli przyiąć uwolnienia Doktora Francia. Nadzwyczayny ten człowiek, widząc, iż Kommissarze, których wyprawił do Europy, nie pozyskali skutku swego poselstwa, prowadzi życie melancholiczne, i pod pozorem słabości zdrowia chce się udać do miasta Pilar, do swoich przyiacioł. Z powodu nieobecności Pana Guarany, powierzono tymczasowie wszelkie interessa Sekretarzowi jeneralnemu Panu Zapidas. Kommissarze znayduiący się w Europie otrzymali rozkaz powrócenia do Paragwaiu, a pełnomocnik Brezyliyski musiał się cofnąć do Matogroso. — Nakoniec listy nayświeższe z tey części Ameryki zawieraią następuiącą odezwę Doktora Francia.

Odezwa.

" Mieszkańcy Paragwaiu! Pierwszy urzędnik wasz, odpowiedziawszy położonemu w nim zaufaniu, przez utrzymanie pokoiu w narodzie, potrzebuie spoczynku po pracach; tym końcem obrał sobie miasto Pilar, gdzie błagać będzie Wszechmocnego, aby raczył utwierdzać szczęście oyczyzny na zasadach słuszności i sprawiedliwości, które dotąd ochroniły nas od nieszczęść, dręczących ląd stały Ameryki. Poruczaiąc tymczasowo rząd Zapidasowi, cofam się nader zadowolony z szacunku, z iakim przyięte zostały wszelkie środki przedsięwzięte przezemnie w administracyi. Zachowam w duszy moiey czyny bohaterskie ludu tak cnotliwego. Zaszczycaycie mnie uprzeymem wspomnieniem; to było, iest i będzie naywiększem dla mnie szczęściem.,,

Ascension (w Paragwaiu) dnia 2 Sierpnia 1826 roku.

(podpisano) Dr. *Francia.*

Przytoczyliśmy iuż niektóre szczegoły proiektu, do robienia kanału, który ma łączyć Ocean Atlantycki z morzem Spokoynem, przecinaiąc międzymorze Panama, i przechodząc przez iezioro Nicaragua. Znayduie się w Dziennikach Amerykańskich odebranych w Londynie, następuiący obszernieyszy opis tego ogromnego przedsięwzięcia.— " Naywiększe okręty będą mogły przebywać kanał. Rząd Ameryki centralney iest obowiązany wspierać wszystkiemi siłami przyspieszenie przedsięwzięcia; dozwoli ścinać w swoim obrębie potrzebne drzewo; ułatwi poprzednie prace inżynierów, dostarczaiąc mapp, planów i znanych iuż niewellacyy, iako też dostawiać będzie robotników. Prowincyia Ameryki centralney, prócz tego, obowiązana nagrodzić właścicieli ziemi, budowli i innych dóbr, przez które kanał zostanie prowadzony. Rachunki wydatków kompanii wyłożonych na tę robotę, będą przedstawiane skarbowi Rzeczypospolitey co 6 miesięcy, i od tego to iuż czasu zacznie się im liczyć procent po 10 od 100 na rok.— Kompania odbierać będzie 2/3 części opłaty od statków, towarów i innych obiektów przebywaiących kanał, albo wchodzących w niego, a Rzeczpospolita iedną część. Kompania nadto będzie miała prawo pobierać połowę czystego dochodu z kanałów przez przeciąg 7 lat ieszcze po odebraniu od Rzeczypospolitey summy nakładu i procentu, rachuiąc od niey po

10 od 100 na rok. Również będzie mieć wyłączne prawo żeglugi statków parowych przez lat 20 po zupełnem ukończeniu kanału, a to niepodlegaiąc żadnym opłatom, i owszem zachowuiąc sobie wolność naznaczania ceny od przewożenia towarów i przeyścia statków parowych, iako też trelowania, to iest, ciągnienia okrętów statkiem. Żegluga kanału będzie otwartą wszystkim narodom przyiacielskim i neutralnym, bez żadnego wyłącznego prawa. Rząd Rzeczypospolitey centralney będzie obowiązany utrzymywać statki woienne na ieziorze Nicaragua i na innych mieyscach kanału, dla zabezpieczenia żeglugi. Wielki ten proiekt przedstawiony Reprezentantom Rzeczypospolitey, został przyięty większością głosów 20 przeciw 6, a w Senacie iednomyślnie; poczem uzyskał podpis Prezydenta, i 17 Czerwca został potwierdzony wielką pieczęcią; a tem samem proiekt ten stał się prawem Rzeczypospolitey. Mówią, że staraniem mądrości i gorliwości niespracowaney Pułkownika Beneke, który dawniey był użyty w woysku Mexykańskiem, winien świat doyście tak ważnych układów.,,

— Dnia 11. —

We Środę odbyło się zgromadzenie Katolików Angielskich w Gospodzie koronney, na którem znaydował się także P. Canning. Minister ten wyrzekł między innemi te słowa: "Żaden Rząd niema prawa karać swoich poddanych za mniemania religiyne. Winszuię moim katolickim współziomkom postępu ich sprawy. Rzecz ta iest ważną, nietylko z samey siebie, ale z związku swoiego z istnieniem lub zniesieniem dawnych mniemań, które powszechnie nazywaią mądrością przodków, owego zastarzałego systematu ohmierzłych ustaw i karnych przepisów względem ograniczenia handlu i palenia czarownic. Jako obrońcy tey zastarzałey niedorzeczności występuią stronnicy dawnych nadużyciów w twory politycznego zepsucia i całkowitego niewolnictwa Dworu i Parlamentu, którzy sądzą, iż rządzeni są iedynie stworzeni dla użytku rządzących; gdy tymczasem z drugiey strony opieraią się wolnomyślący politycy i popieracze polepszenia urządzeń kraiowych, i wszyscy rozumni ludzie, mniemaiący, iż rządzących pierwszą iest powinnością starać się o iak naywiększe dobro rządzonych W takich widokach traci przedmiot pierwotną swoią ważność i ginie na polityczney szali, któremu nakoniec moc i prawda ziednaią tryumf.,,

Zręczny nasz Inżynier, P. Brunel, obrany, iak wiadomo został korresponduiącym członkiem Paryzkiey akademii umieiętności, i podziękowanie swoie na piśmie datował z Londynu pod Tamizą.

List z Blackburn pod dniem 4 Listopada zawiera: "Wczoray odwiedziłem około 30 chat o pół godziny drogi od miasta leżących. Wszystkie zamieszkane są przez ubogich tkaczów, pomiędzy któremi trzy tylko rodziny tak są odziane, iż się widzieć dać mogą. Dzieci wszystkich w tey porze roku prawie nago chodzą. Widziałem rodziny maiące 8 dzieci, a nie posiadaiące na pożywienie w tygodniu iak iednę kronę (10 1/2 Złp). Kto posiada porządny dom musi ogromny podatek dla ubogich płacić, a wszelako móy dom zapełniony iest ubogiemi krzyczącemi o chleb i odzież, iak gdybym był przełożonym powiatu. Boże day siłę do zniesienia widoku tey nędzy.,,

W ciągu zeszłego miesiąca wysłano ztąd na stały ląd 5000 skrzyń Indigo.

Gazeta Liwerpoolska pisze: Z serca pragniemy, by cierpiący Grecy tak dobrze i prędko opatrzonemi bydź mogli woiennemi materyiałami, iak zdaie się że będzie Vice-

król Egipski. W tey chwili ładują dla niego w porcie tuteyszym kartacze, granaty, i inne gatunki ammunicyi, i nie słyszemy o żadnych przeszkodach lub wstrzymaniu, iak zwykło się dziać względem tychże potrzeb dla Greków.

Deputowany Grecki Luriotis zapytał się Ministra Canning, czyli iest prawdą, że Poseł Angielski w Stambule odebrał zlecenie żądania od Porty uznania Grecyi. Lecz niewiemy iaką otrzymał odpowiedź.

Z Bruxelli d. 13 Listopada.

Dziś iest publiczne posiedzenie drugiey Izby Stanów jeneralnych. Zapewniaią, iż kommissyia tey Izby ukończyła iuż rozbiór proiektu o landwerach czyli milicyi, a Izba dla wielu proponowanych w nich odmian odesłała go rządowi.

Dla przyspieszenia uzbroień 30 okrętów które zawieść maią woyskowych ochotników do wschodnich Indyy, wyznaczył Rząd maytkom podeymuiącym się tam i napowrót żeglugi wyższą płacę.

List z Greningi pod dniem 11 b. m. wyraża: " Wszyscy tuteysi mieszkańcy, z małym wyiątkiem, popadli mniey więcey wybuchłey tu zaraźliwey chorobie lub ieszcze na nią choruią. Liczba umarłych wynosiła w zaprzeszłym tygodniu 100, a w przeszłym 105 osób. W ogóle zaś od poczęcia tey zaraźliwey choroby umarło w tem mieście podług urzędowych doniesień 2098 osób. W Drente i innych mieyscach zaczena ustawać, a w Roden zupełnie ustała. ,,

W Rzymie przygotowany iest na mieszkanie Posła naszego pałac Miollisa.

Lekarz tuteyszy Deneuburg przywrócił 12letniemu głocho-niememi urodzonemu słuch przez zrobioną operacyią.

Przewoz stoiących w Amsterdamie okrętów przez Texel na otwarte morze, który dotąd dla wschodnich wiatrów często był bardzo kosztowny, a czasem wcale niepodobny, ma teraz bydź parowemi statkami uskuteczniany.

Z Sztokolmu d 10 Listopada.

Dziś obchodzona tu była uroczyście rocznica urodzin N. Królowey. Królewic Następca tronu dał z powodu tey uroczystości świetny u siebie bal, który NN. Królestwo obecnością swoią zaszczycić raczyli.

Rewizorowie Stanów państwa, którzy w Wrześniu roku następnego po Seymie zebrać się mieli, dla przeyrzenia rachunków kalkulatury państwa, banku i kantorów, nie zgromadzą się iuż, iak iedno z pism donosi, ponieważ Seym wkrótce zwołany zostanie.

Nowa droga od Jemland do granic Norwegskich iest iuż zupełnie ukończona.

Z Hanoweru d. 14 Listopada.

Dwór Królewski zawdział żałobę na dni 14 po śmierci byłey Królowey Szwedzki Fryderyki.

J. Królewicowska Mość Karybridgi iest tu wkrótce z swey podróży do Meklenburga na powrót oczekiwany.

Rząd tuteyszy zawarł z Senatem wolnego miasta Lubeki umowę względem oddawania sobie nawzaiem przestępców i zniesienia kosztów w sprawach kryminalnych.

Założyć się maiący przy nowey bramie pómnik ze składek dla poległych w bitwie pod Waterloo Hanowerczyków, na który w roku zeszłym założony został węgielny kamień, przychodzi teraz do skutku.

DODATEK DO N^ro 96. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 29 LISTOPADA 1826 ROKU WE SRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień godzina		Barometr zreduk: na O° R.	Therm: czyli stop:zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Lstop:		cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7		27 1, 209	+ 1. 9	85	Zachodni Słaby	Pochmurno	Mgła.
	12	„ 1, 518	+ 3. 6	82	„ „	„	„
25.	3	„ 1, 254	+ 4. 3	81	„ „	Pogoda	
	9	„ 0, 850	— 0. 3	85	Wschodni Średni	„	„
	7	26 11, 571	+ 0. 4	84	Połud: Ws: Słaby	Chmury	
26.	12	„ 10, 887	+ 7. 1	72	Wschodni Sredni	Pochmurno	
	3	„ 10, 224	+ 6. 4	73	Połud: Ws: Słaby	„	
	9	„ 8, 337	+ 7. 2	77	Połn: Za: wicher	„	o go: 10 deszcz.
	7	27 0, 338	+ 1. 6	83	Połud: Za. mocny	Pochmurno	o go: 8 1/2 śnieg.
27.	12	„ 2, 458	+ 2. 4	78	Zachodni mocny	„	
	3	„ 3, 219	+ 3. 7	75	Połud: Za: Sredni	Słońce z Chmur:	
	9	„ 4, 811	— 0. 7	84	„ Słaby	Pogoda	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

Od brzegów Menu d. 17 Listopada.

Zmarła w Darmstadt wdowa po dozorcy szpitala Bohler odkazała cały swóy maiątek w wartości 20,000 ZR. ubogim i chorym miasta.

Dn a 16 b. m. obchodzono w Kolonii 50ty rok służby taynego Radcy stanu Daniels, pierwszego Prezesa Nadreńskiego appellacyynego Sądu.

Pani Katalani dała w Minchen dnia 11 b. m. w Dworskim i narodowym teatrze wielki koncert, na którym znaydował się także Dwór. Cały wielki ten teatr był aż do natłoku słuchaczami zapełniony. Pani Katalani pięknym swoim głosem zachwycała Publiczność.

Oklaski były nieustanne, a posunęły się do nieskończonności, gdy Pani Katalani na żądanie Publiczności zaśpiewała z wielkim ogniem pieśń ludu: Boże zachoway Króla!

Król Saski wyznaczył wdowie i dzieciom po Kompozytorze Weber 300 talarów rocney pensyi.

Stany Królestwa Bawarskiego maią bydź w Kwietniu roku przyszłego zwołane. — W Hildburghausen zwołane nadywyczaynie zostały na 2 b. m. dla ważnych okoliczności.

Jest znowu mowa o proiekcie złączenia Wezery z Renem.

Od granic Tureckich d. 7 Listopada.

Porta odebrała z Egiptu nieprzyiemne doniesienia. Upadek handlu zeszłey zimy rozciągnął się nawet do Egiptu, i tak dalece skarb Vicekróla zniszczył, iż nie iest wstanie wesprzyć syna swoiego Ibrahima Baszy, iakby Porta pragnęła. Do tego łączy się niechęć ludu i woyska, które wcale niema ochoty udawać się do Europy. Z tych powodów nie odpłynęła dotąd przeznaczona do Morei nowa wyprawa. Sułtan urażony miał gniew swoy iego Neszyb Effendemu wywzreć. To tylko iest pewnością, iż między Sułtanem i Vicekrólem zaszło poróżnienie. Niektórzy przydaią nawet, iż zagatkowe postępowanie Ibrahima Baszy w Morei pochodzi z tego poróżnienia, a Gazeta Hydryyska donosi wcale, iż iest przez oyca swoiego odwołany, gdyż w Egipcie wielkie wybuchnęły zaburzenia.

Podług Dostrzegacza Tryiestskiego dnia 18 Października w Trypolu odkryty został spisek przeciw Dejowi przez naystarszego syna iego uknowany. Oycieo skazał syna na wygnanie do Derny; lecz zapewne w drodze zaduszony został. Miasto, któremu także od nieiakiego czasu dokucza zaraźliwa choroba, równie iak wielu Europeyskich kupców, którzy temu Xciu znaczne summy pożyczyli, zatrwożyło to zdarzenie.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, to iest dnia 30 b. m. na benefis Elżbiety Niedzielskiey, daną będzie Wielka Czarodzieyska Opera w 2ch aktach, z niemieckiego, z muzyką P. Kauer Kapelmaystra Teatru Wiedeńskiego: *Krasnoludywa Królowa Dniestru.* (Część Druga.)

Dnia 20 i 21 *Października* 1826 *r.*

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— Pszenicy	14	—	13	—	12	6	11	—
— Żyta	11	15	11	6	10	15	10	—
— Jęczmienia	10	—	9	15	9	—	8	—
— Grochu	—	—	—	—	—	—	—	—
— Owsa	7	25	7	15	7	—	—	—
— Jagieł	19	—	18	—	17	—	16	—
— Rzepaku	20	—	19	—	18	—	—	—

W Gdańsku dnia 20 *Listopada.*

Łaszt 30 Korcy wynoszący

Pszenicy	od	Złp.	660	do	750.
Żyta	—	—	498	—	510.
Jęczmienia	—	—	360	—	390.
Owsa	—	—	336	—	360.
Grochu	—	—	270	—	305.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 218 Ciągnieniu dnia 29go Lissopada r. 1826 w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

45. 52. 37. 50. 33.

Przyszłe 219 Ciągnienie dnia 6go Grudnia r. b. przypada.

DONIESIENIE

o Licytacyi względem zadzierżawienia transportu soli z Galicyi do Szląska i Morawy na rok woyskowy 1827/28.

Transport soli skarbowey z Galicyi do Szlązka, będzie w następuiących oddziałach na rok ieden, to iest od 1go Kwietnia 1827 aż do ostatniego Marca 1828 roku, drogą publiczney, w C. K. Dyrekcyi sprzedarzy soli w Wieliczce dnia 28 Grudnia 1826 odprawiać się maiącey Licytacyi, a to każden oddział transportowy z osobna, naymniey żądaiącemu zadzierżawiony. Gdyby iednak tego Licytanci życzyli, więc także Licytacya całego transportu czyli w ogólności na raz przedsięwziętą będzie.

Istotnieysze warunki teyże dzierżawney Licytacyi są następuiące:

Po pierwsze. Ilości w roku tym transportowym przewozić się maiącey soli kamienney, wynoszą około:

a) z Podgórza lądem do Bielska	10,000	centnarów.
b) z Wieliczki — — —	134,000	—
c) z Dworów — — —	6,000	—
d) z Podgórza wodą do Dworów	12 do 15,000	—

Gdyby strona dzierżawić ochocza, którąby transport soli z Wieliczki lub Podgórza do Bielska obięła, życzyła sobie ilość tę, któreyby przeprawienie lądem podług swego zdania uskutecznić niemogła, za pomocą wody na Wiśle z Podgórza przez Dwory tamże odstawić, więc iey to, na własny teyże rachunek, i na iey własne niebezpieczeństwo aż do połowy z Wieliczki do Bielska przewieść się maiącey ilości soli, to iest do 70,000 centn: dozwoli się, a w takowym razie z Wieliczki lądem do Bielska tylko ilość soli około 6400 centn: do przewiezienia pozostanie.

Jeżeliby iednak Entrepryza transportu soli w ciągu kontraktu dzierżawy chciała ieszcze większą ilość, jak wyż namieniona około 70,000 centn: wodą przewozić, więc powinna się naydaley do końca Czerwca 1827 roku wyraźnie w C. K. Galicyyskiey Dyrekcyi sprzedarzy soli oświadczyć, ile ieszcze wodą transportować zechce, aby ta większa ilość soli ieszcze w czasie przyzwoitym mogła bydź do składu C. K. solnego w Podgórzu dowieziona. Jednakowoż ma bydź podczas Licytacyi dokładnie oświadczono, iak wieleby ta większa ilość soli wynosić mogła, gdyby w przeciągu aż do końca Czerwca 1827 r. ieszcze do transportu wodnego w Podgórzu żądaną bydź miała. Rozumie się atoli przez się, iż umówiony kontraktem sposób transportowania wodą przez Dwory do Bielska, na żaden sposób później, podług samowolności Entreprenera, odmieniony bydź niemoże, ani też takowa ilość soli lądem do Bielska przewożona bydź nie powinna, chybaby się Entrepreza dzierżawna za ten transport lądowy wcale tą samą ceną frachtową kontentewała, która za transport soli wodą ustanowiona będzie.

Po wtore. Każdy chęć licytowania maiący który na iednę z wyż namienionych odległości transportowych licytować zechce, ma w tymże względzie następuiące wadium złożyć, bez którego nikt do licytacyi przypuszczonym nie będzie.

za oddział transportowy a, b, i c,	4800	ZłR. w M. K.
d, zaś	500	— —

Potrzecie. Równie także nikt nie może bydź uczestnikiem tey licytacyi, ktoby się dokładnie wykazać nie zdołał, iż kaucyą niżey wyznaczoną na ow oddział transportu, który zadzierżawić zechcę, albo w gotowiźnie, albo też (wyłączaiąc iedno procentowe obligacye) w publicznych skarbowych obligacyach, które iednak tylko podług wartości kursowey, iaką w czasie złożenia ich maią, i która summę kaucyi niżey wyrażoną dosięgnąć powinna, przyięte będą, będzie w stanie złożyć.

Aczkolwiek także i fidyussoryczne kaucyie przyimowane będą; strona iednak, którąby takowych użyć chciała, ma się przed kommissyą licytacyiną wywieść, iż nie tylko hypoteka, którą chce zapisać, iest iey prawą własnością, ale ma także dokładnym wyciągiem z tabuli, (extraktem tabularnym) o sądownie uznaney wartości hypoteki, iego zdolności oneyże do prawnego zabezpieczenia ustanowioney summy należycie wykazać.

Kaucye składać się maiące, są następuiące:

za oddział transportowy	a, b, i c, . .	12,500	ZłR. w M. K.
— —	d, zaś . .	1000	— —

Po czwarte. Z resztą będą do licytacyi (wyłączaiąc iedynie tych, którzyby iuż raz naywyższemu Skarbowi, w słowie się niestawili) wszystkie owe osoby dopuszczone, które są w stanie powyżey oznaczone wadyum w gotowiźnie złożyć, i wywieść się, iż następnie kaucyą złożyć mogą, takowemu iednak proponentowi, którýby zaraz przy licytacyi kaucyi nie mógł złożyć, lecz względem następney zdolności złożenia teyże, wywieść się potrafił, stanowi się za obowiązek, aby w *osm dni* po oznaymionym sobie potwierdzeniu aktu licytacyinego, i kontraktu z nim zawartego, kaucyą przeznaczoną złożył, a to pod utratą wadyum przy licytacyi złożonego.

Po piąte. Pierwsze ceny zapłaty frachtowey (praetia fisci) stanowią się od centnara wiedeńskiego netto, następuiące:

a) za odległość z Wieliczki lądem do Bielska 19 gray. w M. K.
b) — — Podgórza — — 11 — —
c) — — Dworów — — 6 — —
d) — — Podgórza wodą do Dworów — całkiem nic,

a takowa ilość soli ma bydź tylko przyładowana do owey soli, która się przez Dwory do Bielska spławiać będzie, a zatym ma bydź *bezpłatnie* transportowana, jak to iuż w roku teraźnieyszym kontraktowym działo się.

Nakoniec ceny fiskalne zapłaty frachtowey za ową ilość soli, któraby przez entrepryzę w sposobie pomocy z Podgórza wodą do Dworów, a z tamtąd lądem do Bielska miała bydź prowadzoną, stanowi się od soli beczkowey po . . . 13 6/8 gray. w M. K.
zaś od soli kruszkowey po . . . 14 5/8 — —
od netto centnara wagi wiedeńskiey.

Po szóste. Ostrzega się z resztą, iż podług naywyższych ustaw ogólnych offerty następne, mimo drogi publiczney Licytacyi, nie będą przyięte, iż iednak akt licytacyiny i kontrakt, zaraz po ukończoney licytacyi z stroną naylepiey offiaruiącą zawarty, C. K. Kamerze nadworney, do potwierdzenia podany bydź musi.

DONIESIENIA.

W dniu 12 Grudnia 1826 r. o godzinie 9tey przed południem w Krakowie w Sukiennicach, odbędzie się w drodze exekucyi, przez publiczną licytacyią za gotowe pieniądze sprzedaż różnych ruchomości, iako to: Kanap, Krzesełek, Stołów, Stolików, Szafek meblowych, Zegaru, Zwierciadła, Fortepiana, Cukierniczki srebrney, Porcelany, i t. d.

W Krakowie dnia 28 Listopada 1826 r. Jacek *Kawecki*, Kom: Sąd.

Podpisani ustanowieni Syndycy Massy upadłey staroz: Markusa Raisfelda zawiadomiaią ninieyszym wszystkich Wierzycieli teyże upadłey massy, aby stósownie do Art: 66 Ks: III. Kod: Handl: wciągu dni 40 bądź osobiście, bądź przez swoich pełnomocników przed podpisanemi Syndykami stawili się, i wszelkie papiery stanowić maiące dowody swey wierzytelności złożyli, na co uzyskaią Rewersa.

Andrzey *Borkowski*,) Syndycy.
Franciszek *Kromphotz*,)

Ogrodnik Niemiecki, wieku średniego, który dla spraw swey rodziny powraca z Rossyi na Kraków do swey oyczyzny, i zaopatrzony świadectwami, pragnie bydź od iakiego Państwa użytym do założenia nowego ogrodu, oranżeryi, treibhauzu, lub innych do ogrodnictwa należących zakładów. Mieszka w poprzeczney ulicy S. Anny w domu pod Nr. 313.